ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਮਾਨਚੰਦਾ & ਅਨ੍ਹ
ਬਨਾਮ
ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ
(2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1793)
ਜੁਲਾਈ 07, 2023
[ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ & ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ 438 – ਪੂਰਵ-ਜਮਾਨਤ – ਰੱਦ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਤਾ ਪੱਤਰ (ਜੀ.ਪੀ.ਏ.) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਪਰੰਤੂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਲਕਾ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ – ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 24.02.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਬਣਾਉਟੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 18.09.1996 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਬਣਾਉਟੀ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ – ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਪੂਰਵ-ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਪਰੰਤੂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸਾਰ, 1996 ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੀ – ਪਰੰਤੂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ/ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਰਾਹੀਂ 'ਖਰੀਦੀ' ਜ਼ਮੀਨ – ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਹੇ – 1996 ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਹੁੰਦਾ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ – ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੈਨ ਨੰਬਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕੱਟੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰੁਗ੍ਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਕੈਥਲ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਹਿਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜ਼ਮਾਨਤ - ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ - ਉਦੇਸ਼ - ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹੈ - ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਧਾਰਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਅਸਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:

1. ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਧਾਰਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਅਸਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਤੌਲਣਾ ਅਦਾਲੱਤ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਂ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

2. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 1996 ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਥਿਤ 1996 ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਪਾਣੀ, ਸੀਵਰੇਜ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਵਰ ਕਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਲੀਜ਼ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਇਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪਰਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਾਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਨਿਪਟਾਉਣ ਜਾਂ ਹਸਤਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ, ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰੰਤੂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ/ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਖਰੀਦੀ' ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪੜਾਅ, ਕਥਿਤ 1996 GPA ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਇਹ. ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਏ ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ. [ਪੈਰਾ 20]

3. ਇਸ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਜਾਂ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਸਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ(s) ਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੈਨ ਨੰਬਰ ਦੱਸੇ ਜਾਂ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕੱਟੇ ਬਿਨਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਸੌਦੇ ਦੇ ਸੰਦਿਗਧ ਸੁਭਾਵ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਪਚਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਹੁਟਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਹੈਰਾਨ ਹੈ। ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਸਲ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਸੌਦੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

4. ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰੁਗ੍ਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਕਾਲਕਾਜੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣ ਦੇ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਜਾਹਿਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਚੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੁਵਿਚਾਰਿਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜਤ, ਆਪਣੀ ਬੁਢਾਪੇ ਅਤੇ ਭੌਗੋਲਿਕ ਦੂਰੀ ਕਾਰਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਿਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਡਿਊਟੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਗੰਭੀਰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ।

5. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ, ਨਿਰਪੱਖ, ਬਾਧਾ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਨਿਸਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੂਰਵ-ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕਾਲਕਾਜੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ, ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਫ਼ਤਰ, ਕਾਲਕਾਜੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿੱਬੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 565 : [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383; ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਅੱਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 731 : [2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 825 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਿੱਧਾਰਾਮ ਸਤਲਿੰਗੱਪਾ ਮੇਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 694 : [2010] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 201 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1793 ਦਾ 2023।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 31.05.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਐਮ-ਐਮ ਨੰਬਰ 24039 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ।

ਸਾਕੇਤ ਸਿੱਕਰੀ, ਗੌਤਮ ਕਜ਼ਾਂਚੀ, ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੁੱਲਰ, ਵਿਕਲਪ ਮੁਦਗਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾਓਂ ਲਈ।

ਮਿਸ ਬਾਨਸੁਰੀ ਸ੍ਵਰਾਜ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਨੁਪਮ ਲਾਲ ਦਾਸ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡਾ. ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਸਾਈਨ, ਰਾਕਿਨੀ ਗੋਗੋਈ, ਕਾਰਤਿਕੇਯ ਸਿੰਘ, ਵੈਭਵ ਤੋਮਰ, ਐਸ. ਵਿਨੋਦ, ਸ਼ਿਵਮ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

1. ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (ਇਥੇ, 'ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ') ਦੀ 31.05.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 (ਇਥੇ, 'ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 113 ਦੇ 2022, ਮਿਤੀ 16.03.2022, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਐਸ. ਬਾਦਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰੁਗ੍ਰਾਮ, ਅਧੀਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ,

1860 (ਇਥੇ, 'ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ।

ਏ. ਤੱਥ

3. ਉਪਰੋਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਗ, ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਡੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੈਕਟ ਨੰਬਰ 55, ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ 31/7 (9-4), 41/7 (13-3), ਜੋ ਕਿ 15 ਕਨਾਲ 2 ਮਰਲਾ ਮਾਪਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 'ਪਿੰਡ ਬੇਗਮਪੁਰ ਖਟੋਲਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਕਾਦੀਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਰੈਵਨਿਊ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਤਾ ਪੱਤਰ (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਜੀ.ਪੀ.ਏ.' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ, ਖੇਤਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. 28.02.2002 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪਟਵਾਰ ਭਵਨ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਰੈਵਨਿਊ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੋਜ ਲਿਆ ਕਿ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਰਾਠੀ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਹਲਕਾ ਪਟਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਬਣਾਉਟੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਸਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੈਸਕਾ ਨੰਬਰ 11493 ਮਿਤੀ 24.02.2002 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ '2002 ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਸਲ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਸੀ। ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਮਿਸਲ ਕਾਦੀਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਬਣਾਉਟੀ ਜੀ.ਪੀ.ਏ., ਜੋ ਕਿ ਵੈਸਕਾ ਨੰਬਰ 13907 ਮਿਤੀ 18.09.1996 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ '1996 ਜੀ.ਪੀ.ਏ.' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਸੀ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੀ, ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਹ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਦੋਵੇਂ 1996 ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ 2002 ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਸਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਨ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਬਾਕੀ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਦਫਤਰ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਭੂਮੀ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ। 2022 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੈਨ ਨੰਬਰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਕੱਟੇ ਗਏ 1% ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

7. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 15 ਕਨਾਲ 2 ਮਰਲੇ ਦੀ ਮਾਪ ਨਾਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, 2022 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੱਟੀਆ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 6,60,62,500/- ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਮੰਗ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ 2022 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ

ਲਈ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ, ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਤਹਿਸੀਲ ਕਾਦਯੂਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੀਨ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

8. ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਬਾਦਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ।

9. ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 23.05.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ:

i. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਇੱਕ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ 2022 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ 1996 ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। 1996 ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ, ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸਵਾਲ ਸਾਰੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ;

ii. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਖਿਲਾਫ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸਿਰਫ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 438 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਗਹਿਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਕੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸਨ।

10. ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਮਿਤੀ 31.05.2022 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਹੋਰ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਕਿ:

i. ਵਿਵਾਦ 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ;

ii. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਰੀ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਨਫ਼ਾਜ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ;

iii. ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਨਿਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਮੂਨਾ ਹਸਤਾਖਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਲਿਖਤੀ ਮਾਹਰ ਨੂੰ ਲਿਖਾਈ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਆਕਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ;

11. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬੌਂਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ 1.50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸੀ, ਜੋ ਪੀੜਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ।

ਬੀ. ਦਲੀਲਾਂ

13. ਸ੍ਰੀ ਸਾਕੇਤ ਸਿੱਕਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਥਿਤ 1996 ਦਾ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਸਲੀ ਹੈ। 1996 ਦੀ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਅਸਲੀ ਕਾਪੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ 1996 ਦਾ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਫਰਵਰੀ 2002 ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਯਾਨੀ 26 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਲੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੱਚਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2, ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1990-2000 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਦਸਤਖਤ, ਕਥਿਤ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ, ਅਣਸਮਾਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦੀਦ - ਰੁ. 6.60 ਕਰੋੜ - ਵਿਸ਼ਾ ਭੂਮੀ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੁ. 50 ਕਰੋੜ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਹੈ।

14. ਮਿਸ ਬਨੂਰੀ ਸਵਰਾਜ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਾਧੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।

15. ਸ੍ਰੀ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਇੱਕ ਦਲੀਲ, ਦਾਅਵਾ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੱਥਾਤਮਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1996 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲੀਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 1996 ਦਾ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕਾਲਕਾਜੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਚਾਰਿਤ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦੀਦ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। 24.02.2022 ਨੂੰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕਾਲਕਾਜੀ, ਦੀ 13.02.2022 ਦੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤਸਦੀਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੀ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਅਤੇ ਦ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ GPA ਦਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ। 1.50 ਕਰੋੜ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ

ਉਸ 'ਤੇ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

16. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਨਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕਸਟੋਡੀਅਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਤਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

17. ਸਿੱਧਾਰਾਮ ਸਤਲਿੰਗੱਪਾ ਮੇਤਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ

ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿੱਬੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਗਹਿਰੀ ਵਿਚਾਰਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ:

"112. ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਸਮੇਤ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਜਾਇਦਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ;

ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ;

ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ;

5. ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਕੇਵਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ;

6. [ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

xxx xxx xxx

18. ਵਿੱਚ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ), ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬਿਨੈਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ, ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ। ਜਿਸ ਤੰਗ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਤੁਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਟਰਾਈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਆਜ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ,

ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਮਾਜ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ. ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

20. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1996 GPA ਨੇ ਅਜੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਹੈ. ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ, ਜੋ 1996 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਜੀਪੀਏ ਰਾਹੀਂ ਸਬਜੈਕਟ ਲੈਂਡ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੀ। ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਥਿਤ 1996 GPA ਦੀ ਕਾਪੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਅਹਿਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਪਾਣੀ, ਸੀਵਰ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਵਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਕਾਏ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਦੇ ਮਾਲ/ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜੀਪੀਏ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 'ਖਰੀਦਿਆ'। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਦਿ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ 2 ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਵਾਬਦੇਹ. ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ 1996 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਨਾ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਅਚੱਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੋ ਜਾਇਦਾਦ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ।

21. ਅਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਪਤੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ 1996 ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ 1996 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੂਲ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਇਸਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨੂੰ

ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ(s) ਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੈਨ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਸੌਦੇ ਦੀ ਸੰਦਿਗਧ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਪਚਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਨਵੇਅੰਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ। ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਸਲ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਵਿਕਰੀਦਾਰ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਸੌਦੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

22. ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੋੜਾ ਹਨ। ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੀਤਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 50

ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਮਾਹਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਧੀਨ-ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ 6.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗਹਿਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

23. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 1996 ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਲਈ ਫਰਵਰੀ, 2022 ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦੇ 26 ਸਾਲ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬਜੈਕਟ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਕਾਲਕਾਜੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ, ਅਤੇ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣ ਦੇ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਹਿਰੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਹਿਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲੁੱਟ ਲਈ ਰਚੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜਤ, ਆਪਣੀ ਬੁਢਾਪੇ ਅਤੇ ਭੌਗੋਲਿਕ ਦੂਰੀ ਕਾਰਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦਿਲਾ ਸਕਦੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ

24. ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਗਏ। ਜੇਕਰ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੱਥ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ, ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਜਿਸ਼, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਅਤੇ ਸਾਂਠ-ਗਾਂਠ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

25. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਘੁਟਾਲੇ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮੱਸਿਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਮਾਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਅਕਸਰ ਨਕਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਮਣਿਪੁਲੇਟ ਕਰਕੇ ਝੂਠੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਬੋਝ-ਮੁਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਯੋਜਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਕਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਟਿਲ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਮਕੀਆਂ ਜਾਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਘੁਟਾਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖੋਹਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ।

26. ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਫੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੇਅਡੰਗ ਅਤੇ ਬੇਰੋਕਟੋਕ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ।

27. ਇਹ ਬੇਬਾਕ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਕੇਵਲ ਠੋਸ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਨਿਆਇਕ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਿਧ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ।

28. ਇਹ ਗੌਣ ਹੈ ਕਿ 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੌਰਾਨ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਬੇਮਿਆਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਵੇਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦੇ ਅੰਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਕ੍ਰਿਆ ਸਾਂਝ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ, ਨਿਰਪੱਖ, ਬਾਧਾ-ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਲੇਪ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਅਸਰਹੀਣ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਲਕਾਜੀ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 1996 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ, ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਲਕਾਜੀ ਦੇ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

29. ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਨਿਸਕਰਸ਼

30. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਅਰੈਸਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 31ਵੇਂ ਮਈ, 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

31. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ.) ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਦੋ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਸਦੱਸ ਵਜੋਂ ਕਰਨ। ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਸੰਭਾਲ ਲਵੇਗੀ। ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, ਖਰੀਦਦਾਰ(s), ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

32. ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ, ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ/ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪੂਰਵ-ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

33. ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ/ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਪੈਂਡਿੰਗ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਜਾਰੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਾਧਿਤ ਕਰ ਸਕੇ।

34. ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਜਾਂਚ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੇਗੀ।

35. ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

36. ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਊ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਲਕਾਜੀ ਵਿੱਚ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ 1996 ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate